

DE L'AUDIÈNCIA AL PROCÉS PARTICIPATIU

Procés participatiu de la ciutadania adolescent de Barcelona

El **Procés participatiu** és un canal de participació que es posa a l'abast de la ciutadania adolescent —d'entre 12 i 17 anys— de la ciutat perquè se'l facin seu per fer propostes a l'Ajuntament de la ciutat, i aquest es compromet a respondre-hi. D'aquesta manera, la ciutat dona veu a la ciutadania més jove i fa visible les seves demandes i projectes.

Es tracta d'establir uns espais de diàleg, presencial i digital, d'intercanvi d'idees, de contrast i que ajudin els més joves a entendre la complexitat actual i fer propostes per al present.

Després d'un procés col·lectiu de reflexió i de participació, el jovent presenta les seves propostes als plenaris de districte i de ciutat, amb el compromís polític de fer un retorn concret d'admissió o rebuig de les propostes presentades per part dels i les adolescents de la ciutat.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics i concertats

ETAPA

Secundària obligatòria, també d'educació especial.

DURADA

Al llarg del curs escolar i el primer trimestre del curs següent.

CONTEXT

El projecte de l'Audiència Pública a les noies i els nois es va crear l'any 1994. Després de 25 anys de recorregut, el curs 2020-21 es va plantejar un canvi organitzatiu important per millorar la participació dels i les adolescents de l'educació secundària obligatòria i dels seus centres educatius, que té continuïtat aquest curs 2021-2022.

Els **processos participatius** són un canal reglat de participació, amb un seguit de trobades delimitades en un temps concret per promoure el debat i el contrast d'arguments entre la ciutadania, o entre aquesta i les persones responsables municipals.

Des de l'àmbit municipal de participació ciutadana de es regula el sistema i els canals de participació, considera aquesta participació com un dret fonamental de la ciutadania i facilita la participació ciutadana en els processos de presa de decisions polítiques i en el funcionament dels serveis municipals.

També la Llei 24/2010, de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència, indica que els poders públics han de garantir el dret de participació dels infants a Catalunya, i l'Informe d'UNICEF sobre l'estat mundial de la infància 2011 assenyala que s'ha de donar prioritat a la participació dels infants i adolescents en reconeixement de la seva condició de ciutadania activa.

L'Alcaldia segueix aquest projecte i hi dona suport com a peça bàsica per al seu desenvolupament i per al reconeixement de la seva importància davant l'adolescència.

El programa desenvolupa activitats presencials i virtuals compartides per a tots els participants, d'àmbit ciutat i de districte, i promou la influència política dels i les adolescents en la política municipal.

OBJECTIUS

El programa es proposa els objectius següents:

- Reforçar habilitats com ara la reflexió crítica, l'empatia, l'anàlisi documental, la cooperació i les capacitats d'argumentació.
- Dotar els centres educatius d'eines metodològiques de participació, presencials i digitals, perquè s'apropin al seu ús i les puguin aplicar als projectes participatius propis de cada centre educatiu.
- Desenvolupar l'autonomia, l'opinió crítica, el respecte i el compromís cívic.
- Dotar d'influència política les propostes de les persones adolescents.
- Tractar l'adolescència com a ciutadania del present i no tan sols del futur.
- Apropar la plataforma digital decidim.Barcelona als centres educatius per poder-la desplegar com a eina de gestió de la participació de cada centre educatiu.

A QUI VA ADREÇAT

Centres educatius de secundària obligatòria, ja siguin ordinari o d'educació especial: adolescents entre 12 i 17 anys.

DURADA

Un curs escolar + primer trimestre del curs següent:

Fases/continguts	calendari
Primera fase: Decidir el tema del procés participatiu	Octubre-desembre 2021
Segona fase: Informació i debats del procés participatiu	Gener-març 2022
Tercera fase: Exposició dels resultats	Abril-juny 2022
Quarta fase: Retorn del procés participatiu	Octubre-novembre 2022

DESCRIPCIÓ

Durant tot el procés, dividit en quatre fases, una per trimestre, l'alumnat i el professorat reben l'assessorament tècnic necessari en cada fase per part d'una entitat dinamitzadora. Els i les adolescents dels instituts públics i centres concertats de secundària que hi participen decideixen el **tema** de districte i el **tema** de ciutat que volen debatre (primer trimestre del curs escolar) per desenvolupar el procés participatiu (segon trimestre), per presentar, al mes de maig, els resultats als plenaries municipals de districte i ciutat i les seves **propostes** sobre el tema escollit (tercer trimestre).

El tema de ciutat i el de districte es concreten en propostes/projectes d'actuació per districte i ciutat i s'elaboren a partir dels eixos del Pla d'actuació municipal (PAM) i dels plans d'actuació de districte (PAD) <https://www.decidim.barcelona/processes/PAM2020>

Finalment, en el primer trimestre del curs 2022-23 es farà el retorn polític de les propostes dels temes presentats per districte a partir de la metodologia presentada per l'alumnat amb el suport de l'entitat dinamitzadora.

Activitats

Primera fase: decidir el tema del procés participatiu

Primera sessió formativa per a docents participants i equips directius

Continguts: explicació de les quatre fases del projecte, presentació de l'empresa dinamitzadora, resolució de dubtes i concreció del calendari de la primera fase, metodologies que es proposen i proposta per explicar el projecte al consell escolar de cada centre.

Data: Primera quinzena d'octubre

Horari: de 9.00 a 13.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5) o, si cal, de manera telemàtica.

Càpsules formatives del decidim.Barcelona

Continguts: explicació del projecte i de la plataforma digital decidim.Barcelona, i compromís del grup classe, amb el registre de l'alumnat i la tutoria a la plataforma.

Formació adreçada a cada grup classe.

Responsable: empresa dinamitzadora del projecte.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada: 50 minuts

Data: segona quinzena d'octubre i primera quinzena de novembre del 2021.

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Tallers de prioritització de temes de ciutat i districte

Continguts i objectius: en aquesta sessió es designen dos representants d'aula. Una part és de debat i la segona part és per prioritzar els temes que hagin sortit de forma consensuada. Les propostes de cada sessió de grup classe es penjaran a la plataforma decidim.Barcelona.

Formació adreçada a cada grup classe.

Responsable: empresa dinamitzadora del projecte.

Durada: 50 minuts

Data: novembre del 2021

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Setmana de votació dels temes proposats de districte i ciutat

Com es farà? Es votaran tres temes de ciutat i tres de districte a partir de les llistes de temes fets als tallers de prioritització als grups classe del mes de novembre.

El tema amb més vots de ciutat i de districte seran els temes escollits respectivament per treballar-los a les fases posteriors.

Dates: de l'1 a l'11 de desembre de 2021.

Votació: es farà telemàticament, des de la plataforma decidim.Barcelona, als grups classe que hagin participat en els tallers de prioritització.

Nota: aquesta setmana de votació està oberta a tot l'alumnat del centre, que ho podrà fer individualment al centre o des de casa.

Publicació del resultat: 14 de desembre a la plataforma decidim.Barcelona.

Cens electoral: a data de 30 de novembre de 2021, totes les persones d'entre 12 i 17 anys empadronades a la ciutat de Barcelona.

Activitat complementària fora dels centres educatius

Taller per a representants d'aula, informadors/es, alumnes dels consells escolars de centre, de districte i del CEM

Continguts: explicar el projecte, sessió per tallers sobre la primera fase per escollir el tema de ciutat i de districte i saber com es decidiran, formar-los per ser dinamitzadors/es del projecte

Data: Primera quinzena d'octubre

Horari no lectiu: de 16.00 a 19.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5) o, si cal, de manera telemàtica.

Segona fase: informació i debats del procés participatiu:

Segona sessió formativa per a docents participants i equips directius

Continguts: presentació de la segona fase i eines per presentar-ho als grups classe i al claustre. Treballar els materials preparats i consensuar el paper dels i les representants d'aula.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Data: Segona setmana lectiva del mes de gener

Horari: de 9.00 a 11.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5) o, si cal, de manera telemàtica.

Sessió formativa per a representants d'aula a cada districte

Continguts: donar eines per a les sessions explicatives als grups classe implicats i compartir els materials de treball i la tasca concreta que cal fer al seu grup classe.

Convocatòria: representants d'aula dels centres implicats en el projecte de cada districte.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Dates: Segona quinzena del mes de gener

Lloc: seus dels districtes o, si cal, de manera telemàtica.

Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Sessions deliberatives del tema de ciutat i el tema de districte guanyadors de la votació

Continguts: obrir el debat del tema de ciutat i del tema de districte, a partir dels materials d'actuacions facilitats per l'empresa dinamitzadora i les metodologies que cal utilitzar. Redactar una acta d'acords i llistat d'accions de la sessió.

Responsables: tutor/a del grup classe i alumnes representants d'aula

Dates: febrer del 2022.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada de les sessions: 50 minuts.

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Sessions de prioritització d'accions proposades per al tema de ciutat i de districte

Continguts: a partir del llistat d'accions proposades als grups classe a la sessió deliberativa, es consensuen les tres accions que es consideren més prioritàries pel tema de ciutat i el tema de districte.

Responsable: empresa dinamitzadora amb el suport de la tutoria i dels i les representants d'aula.

Dates: febrer del 2022.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada: 50 minuts

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Publicació de les propostes a decidim.Barcelona.

Àgores de districte

Contingut i objectiu: trobada presencial conjunta dels grups classe dels centres de cada districte. La jornada constarà de tres parts: explicació de les accions proposades, prioritització d'accions i selecció dels i les representants d'aula fins a un màxim de 10 persones.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Data: primera quinzena de març del 2022.

Lloc: centre cívic del districte o, si cal, de manera telemàtica.

Horari: matí, de 9.30 a 13.30 hores.

Publicació de les 25 accions prioritzades de cada districte a la plataforma digital decidim.Barcelona.

Àgora de ciutat

Què és? Fòrum virtual organitzat per decidim.Barcelona entre l'alumnat i les persones amb càrrecs polítics del govern municipal, intercanvi d'opinions i demanda de concreció d'accions proposades per part de l'equip de govern i els/les adolescents.

Com es farà: preparació de la sessió per part de l'empresa dinamitzadora.

Qui ho farà: connexió de 10 grups classe, un per districte, a la plataforma i regidories.

Un grup classe de cada districte seleccionat per sorteig.

Dates: segona quinzena de març.

Lloc: aules d'informàtica dels centres que han estat escollits de cada districte.

Horari lectiu: 90 minuts, cal buscar un mateix horari per a tots els centres.

Tercera fase: exposició dels resultats del procés participatiu

Sessions de treball de la comissió de presentació de districte

Objectiu: decidir com i qui presenta al Plenari del Districte les accions del tema escollit del procés participatiu.

Qui la forma: 1 representant d'aula dels centres que hi han participat.

Dinàmica: 1 sessió de treball per preparar la presentació.

Responsable: empresa dinamitzadora.
Paper dels centres: suport per part d'un/a tutor/a dels centres inscrits.
Calendari: abril.
Lloc: seu del Districte o, si cal, de manera telemàtica.
Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Sessions de treball de la comissió de presentació de ciutat

Objectiu: Escollir entre els i les representants d'aula qui presenta les accions del tema escollit del procés participatiu.

Qui la forma: 1 representant d'aula, escollit/ida pel mateix centre.

Dinàmica: 1 sessió de treball per preparar la presentació.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: suport per part d'1 tutor/a dels centres inscrits.

Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Calendari: abril.

Lloc: sala de l'Ajuntament de plaça de Sant Jaume o, si cal, de manera telemàtica.

Presentació de propostes als responsables polítics municipals

Plenaris de districte:

Context: el Consell Municipal de Districte duu a terme un plenari cada dos mesos, en aquest espai l'equip de govern presenta les seves polítiques, l'oposició fiscalitza l'acció de govern i la ciutadania hi pot intervenir en el torn obert de paraules. L'Ajuntament impulsa que aquest espai de govern sigui més ciutadà i obre l'espai per fer que la ciutadania pugui presentar iniciatives ciutadanes o propostes directament. Es retransmet en línia i se'n fa enregistrament audiovisual.

Data: Primera setmana de maig del 2022.

Lloc: seu del Districte.

Horari no lectiu: tarda.

Temps d'exposició de la comissió de representants d'aula: 15 minuts

Posicionament dels grups polítics municipals

Resposta de la comissió de representants d'aula

Tancament regidor/a del Districte

Plenari de ciutat

Context: el consell municipal de ciutat duu a terme un plenari l'últim divendres de cada mes. En aquest espai, l'equip de govern presenta les seves polítiques i l'oposició fiscalitza l'acció de govern; és un espai on es barregen la funció executiva i la legislativa. L'Ajuntament impulsa que aquest espai de govern sigui més ciutadà, i obre l'espai per fer que la ciutadania pugui presentar iniciatives ciutadanes o propostes directament. Es retransmet en línia i se'n fa enregistrament audiovisual.

Data: Darrera setmana de maig del 2022.

Horari lectiu: matí.

Lloc: Saló de Plens / Saló de Cent.

Temps d'exposició: 15 minuts.

Posicionament dels grups polítics davant de l'exposició

Resposta de la comissió de representants d'aula

Tancament per part de l'alcaldeessa

Tercera Sessió formativa per a docents participants i equips directius

Objectiu i continguts: avaluar el projecte i concretar-ne el paper en la darrera fase.

Responsables: empresa dinamitzadora.

Dates: primera quinzena de juny de 2022

Horari: de 9.00 a 11.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5) o, si cal, de manera telemàtica.

Quarta fase: Retorn polític de les accions

Sessió de treball de la comissió de presentació de cada districte

Objectiu: organitzar la sessió de retorn del districte.

Qui la forma: representants d'aula dels centres que hi han participat.

Dinàmica: 1 sessió de treball

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: acompanyament.

Horari lectiu: matí.

Durada: 90 minuts

Calendari: octubre de 2022

Lloc: seu del Districte o, si cal, de manera telemàtica.

Sessió de treball de la comissió de presentació de ciutat

Objectiu: organitzar la sessió de retorn de ciutat.

Qui la forma: 1 representant de cada centre inscrit, escollit pel mateix centre.

Dinàmica: 1 sessió.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: acompanyament.

Horari lectiu: matí.

Durada: 90 minuts

Calendari: octubre de 2022

Lloc: seu de l'Ajuntament a la plaça de Sant Jaume o, si cal, de manera telemàtica.

Trobades amb l'alcaldeessa i el/la regidor/a de districte

Objectiu: A partir de la dinàmica preparada i presentada per l'alumnat a les regidories i l'alcaldia, aquestes s'adaptaran i respondran a les demandes dels i les adolescents.

Una trobada per districte i una de ciutat.

Dates: octubre-novembre del 2022

Lloc: auditori d'un centre de cada districte, o centre cívic

Horari lectiu: matí.

Qui hi va: representants d'aula i d'altres alumnes implicats/ades

La comissió de seguiment:

En tot el procés hi haurà una comissió de seguiment que començarà la seva tasca a l'octubre del 2021 i l'acabarà al desembre del 2022.

Estarà formada per alumnes dels centres inscrits, docents, equips directius, el Consell de la Joventut de Barcelona, l'Institut d'Infància i Adolescència, el Consell Escolar Municipal, el Consorci d'Educació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta comissió vetllarà en tot el procés pel compliment dels objectius marcats i l'equip dinamitzador exposarà les metodologies que utilitzarà. La comissió podrà fer aportacions i donarà el seu vistiplau a tot el projecte.

FORMACIÓ ASSOCIADA

La formació té un reconeixement de 15 hores per al personal docent participant i s'estructura en tres sessions presencials, més treball intern al centre.

QUÈ SE N'ESPERA

Millorar el projecte educatiu del centre i el projecte de convivència en l'àmbit de participació, i proporcionar eines al centre perquè pugui aplicar-lo a partir d'aquest projecte.

Afavorir la participació ciutadana dels i les adolescents, decidint de què i com volen presentar les seves propostes sobre temàtiques del seu interès als càrrecs polítics i que aquests tractin com a ciutadans/es de primera als i les adolescents fent un retorn seriós, raonat i concret del que faran i del que no en relació amb les propostes presentades.

CONTACTE

Marta Ponti
CRP Les Corts- Ciutadania i valors
Consorci d'Educació de Barcelona
crp-lescorts@xtec.cat

Jose Cano
icanoe@bcn.cat

Enllaç web:
<http://ajuntament.barcelona.cat/educacio/ca/>

